

GLASNIK

AVSTR. KRŠČ. TOBAČNE DELAVSKE ZVEZE

Izhaja vsak petek

Uredništvo:
Kopitarjeva ulica 6

Naročnina znaša:
celoletna . . . K 4.—
pololetna . . . K 2.—
četrletna . . . K 1.—

Posamezna številka
stane 10 vin.

St. 7.

V Ljubljani, dne 18. februarja 1916.

Leto IX.

Kaj vse skrbi nerevne ljudi.

Naše žene in naši možje in fantje se pečajo in jih skrbi, kaj bo z mlekom, bomo li imeli vsakdanji košček kruha in kako bomo mogli vse to kupiti v tej sedanji strašni, neznosni draginji. Pravijo sicer, da delavci in delavke sedaj sijajno služijo, ampak tako morejo govoriti le tisti, ki poznajo nekaj boljših, izučenih delavcev, ki pa ne vejo, da delavski rod v sedanjih časih strašno hira. A kaj, če imaš tudi denar, ne veš, kje boš kupil, kar potrebuješ. Posebno v Ljubljani to čutimo pri tej prebiti naši mestni aprovizaciji, ko se ljudje prehlajajo, ker morajo ure in ure čakati na košček kruha, na kilo moke, ko bi se dalo ob dobri volji že vse tako urediti, da bi se ljudje vsaj ne prehlajali. Kako naj se preživimo, je sivilo delavske lase še pred vojsko, zdaj nam pa od skrbi kar izpadajo.

Ampak žive pa le še tudi ljudje, ki jih skrbe drugačne reči.

Nedavno se je mudil na Dunaju nemški državni zakladnik. Pravijo tisti, ki morajo to vedeti, da se je razgovarjal o valuti, to se pravi o vrednosti našega denarja. Državniki so namreč končno le pregledali, da pada vrednost našega denarja tako v državi naše zaveznice kakor tudi v tistem inozemstvu, ki se ne vojskuje z nami.

Naša vlada je še prej, ko je prišel nemški državni zakladnik na Dunaj, ukazala, naj se izroče tirjatve naših izvaževalcev v inozemstvo avstro-ogrski banki, da se tako poplača ž njimi, kar moramo mi plačati v inozemstvu. Kako je to vplivalo, ne vemo; ampak to pa vemo, da odkar je odšel z Dunaja nemški zakladnik, je naš denar pridobil v inozemstvu zopet na veljavi.

Tudi delavstvu ne more biti vseeno, koliko je vreden naš denar v inozemstvu; saj plačamo ž njim tudi živila, kolikor jih uvažamo od drugod v našo državo. Če stoji naš denar slabo, se to posebno pozna na cenah stvari, ki jih dobavljamo v inozemstvu. Vrednost našega denarja bi se seveda dvignila, če bi veliko blaga iz naše države izvažali, veliko več, kakor ga uvažamo, a v vojski seveda to ni mogoče: tvornice delajo armadi, delavcev tudi manjka, železnice služijo in morajo v prvi vrsti

služiti vojaštvu, da moremo popolnoma premagati sovražnika, morje je tudi zaprto; izkratka, vojska je omejila tovarni obrat in izdelavo blaga, ampak živila se pa morajo uvažati. Avstrijska in ogrska vlada sta posegli zato po drugih sredstvih in sta prepovedali uvoz in tudi prevoz gotovih vrst blaga. Kljub vojski bi najrajši nekoliko to vladno odredbo pograjali, ker si niti predstavljati ne moremo, da se še dobe ljudje, ki imajo druge skrbi, kakor z vojsko. A predno pričnemo nergati, si oglejmo, kaj je vse prepovedano uvažati. V seznamu prepovedanega blaga čitamo, da se ne smejo uvažati ostrige, raki, konjak, likerji, šampanjec, kaviar, fine preproge iz čipk, čipke in robci iz čipk, razne vezenine, svilnate in polsvilnate nogovice, svilnati in polsvilnati trakovi, umetne cvetlice, umetna pernata kožuhovina, pahljače, kužuhovina iz finih kož, blago iz morske pene, lava, gagat, zlatnina, srebrnina in dela iz platine, blago sestavljeno iz dragocenimi kovinami, dela s pravimi in s ponarejenimi biseri, glasoviri, pianini in harmoniji, zlate ure, dišave, lepotilna sredstva itd.

Kajne, ne kritikujmo vlade zato in jo še pohvalimo, da je nastopila proti košatemu razkošju in naj drži, kar je ukazala, ker prodajalci razkošnega blaga že ongavijo, kakšno škodo da imajo vsled prepovedi.

Glavno je sedaj, da se ljudstvo kolikor le mogoče dobro in poceni preživi!

Črni diamant.

Premoga proizvaja Nemčija v Evropi toliko, da se nahaja na drugem mestu in doseže še skoraj Angleško, ki ga je izkopala l. 1913. približno 270 milijonov ton. Nemčija je izkopala 260 milijonov, Avstrija 42 milijonov, Francija 40 milijonov, Rusija 30 milijonov in Belgija 30 milijonov ton.

Navedene številke kažejo, da sta navezani v Evropi predvsem Anglija in Nemčija, da svoj premog prodajati deželam, ki so navezane na premog od drugod. Razvoj nemških premogokopov, ki so pomnožili svojo proizvodnjo od l. 1903. do l. 1913. od 164 na 200 milijono

nov ton, je moral vzbuditi zavist Anglije, ki se je bala, da jo izloči Nemčija z evropskega trga premoga. Jasno je, da države revne na premogu postanejo gospodarsko odvisne od svojih dobaviteljev premoga, da niso tudi politično več proste in da se more razvijati industrija le v njenem okviru.

Francija mora dobaviti vsako leto v inozemstvu približno 20 milijonov ton premoga; približno toliko, kolikor ga izkoplje Belgija. V Francijo je dovažala Anglija vsako leto 10, Belgija 5,5 in Nemčija 4,5 milijonov ton. Nemški uvoz premoga v Francijo se je množil vsako leto, angleški je ostal približno stalen, belgijski je pa padel. V Italiji ni veliko premogokopov. Kar so Lah potrebovali, l. 1913. 12 milijonov ton, so morali pokriti v inozemstvu. Anglija je uvozila v Italijo 10, Nemčija 1,5 milijonov ton, ostanek pa Amerika, Avstrija in Francija.

Cenijo, da se nahajajo v Evropi sledeče množine premoga: v Nemčiji 165, v Angliji 100, v Avstro-Ogrski 28, v Franciji 19, v Belgiji 15 in v Rusiji 12 tisoč milijonov ton.

Značilno je, ker zaostaja kljub večji množini Nemčija za Anglijo glede na proizvodnjo premoga. Tudi Francija pomnožuje vsako leto proizvodnjo, a kljub temu mora pokriti eno tretjino svoje potrebščine v inozemstvu in je nabavljala vedno več premoga posebno na Westfalskem. Francozi so storili vse, da proizvajajo premoga napreduje. Delajo na to, da bi premogokope podražavili, a z Nemčijo ne morejo tekmovati, ker gledajo lastniki na prevelik dobiček, v Nemčiji pa gledajo bolj na to, da se družbe gospodarsko in denarno utrjujejo.

Zdaj ko so v vojski zasedli Nemci vzhodno Francijo, je odpadlo na leto Francozom 25 milijonov ton premoga. Francozi morajo zato v Angliji dobaviti veliko več premoga, ker odpade tudi 5,3 milijonov ton, ki so jih dobivali iz Belgije.

Francija in Italija sta zato zdaj glede na dobavo premoga popolnoma odvisni od Anglije. V mirnih časih so Angleži lahko vozili premog na Francosko in ne drago, zdaj je pa vojska sliko izpremenila tako, da Anglija kar cene narekuje Francozom in Angleži morajo

pa plačati, kar zahteva samopašni Anglež.

Z ozirom na angleška stremjenja uničiti prodajo premoga osrednjima evropskima državama se dela zdaj na to, da bi ustanovili enotno organizacijo lastnikov premogokopov v Avstriji in v Nemčiji in Nemčiji. Če se to zgodi, se mora izpopolniti tudi organizacija delavcev, ki kopljejo črni diamant.

Glasnik

Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze.

Zdravnik ljubljanskih revežev.

Iz delavskih krogov smo dobili sledeči dopis. Ljubljanske reveže je pretresla v torek 14. februarja žalostna novica, da je poklical Bog k sebi njih velikega dobrotnika, ki si je pridobil pošteno ime zdravnik ljubljanskih revežev, pokojnega generalštabnega zdravnika **dr. Stareta**.

V Ljubljani ga je vse poznalo in spoštovalo in najbolj so ga pa ljubili reveži: bil je izredno dober človek, res pravi biser med vseh spoštovanja vrednim zdravniškim stanom.

Rajnik je bil po poklicu vojaški zdravnik. Ko je še služil v Ljubljani pred desetletji kot polkovni zdravnik, je zaslovelo njegovo ime med ljubljanskimi reveži, pa naj si že bodo reveži nižjih ali boljših slojev, ker tudi med boljšimi sloji revežev so taki, ki jih bolezni uniči. Lepa obleka moškega in klobuk ženske in magari tudi krila iz svile pokrivajo velikokrat le veliko revščino. Polkovni zdravnik g. dr. Stare je pričel obiskavati bolne reveže. Računal jim ni ničesar, brigal se je pa zanje tako, kakor se morebiti še sijajno plačani zdravniki za bogate svoje bolnike ne zanimajo.

Tudi vojaki so rajnemu gospodu

dr. Starelu zelo zaupali in ga ljubili, ker so vedeli, da je gospod polkovni zdravnik in poznejši štabni zdravnik ne samo zdravnik njih predstojnik, marveč tudi ljudomil, dober človek, a vedeli so pa tudi, da se izkušeni zdravnik ni pustil varati. Še tisti vojaki, ki jih je ob gotovih boleznih resno in upravičeno z očetovsko ljubeznijo ošteval, niso godrnjali čezenj, kar se tako rado posebno med vojaki zgodi, marveč znal jim je rajnik tako lepo na dušo govoriti, da se ni le eden med njimi poboljšal.

Ampak ljubljanski reveži, to so bili njegovi pravi ljubljenci. Rajnik je bil z dušo in s telesom pravi vojaški zdravnik. Služil je dolgo vrsto let v Ljubljani, toda pri vojaki je tako, da tudi zdravnike večkrat premeščajo. In nekega dne je zaplakal ljubljanski revež, ker so mu premestili njegovega zdravnika. Ljubljanski revež je bil žalosten in se je jezil nad drugimi ljubljanskimi zdravniki, češ da so se čezenj pritoževali, ker je zdravil toliko ljudi, računati jim je pa pozabil. Hudo je pa bilo takrat tudi rajniku in sicer zaradi njegovih revežev, ki jih je tolažil: kmalu se vrnem, saj sem v letih in tako mislim že precej časa sem na pokoj.

Res se je kmalu vrnil v Ljubljano nazaj v pokoj. A pokoj rajniku ni bil počitek. Zdravil je reveže vseh slojev in jim je delil tudi druge dobrrote, a vse je delal tiho, za božji lon. Poznal je Ljubljano in skrito revščino v njej tako, kakor morebiti nihče drugi ne. Vse ga je cenilo in spoštovalo, samo tu in tam so med seboj pogodrnjali drugi ljubljanski zdravniki, češ kakšno gmočno škodo jim dela rajnik, ki ne umeva in čisto nič ne upošteva zdravniških tarifov. Rajnik je to vedel in kadar mu je prišlo kaj takega na uho, je še podvojil svoje nesebično delo ljubezni do revežev.

Rajnikovo lepo, vojaško, vitko mla-

deniško možato postavilo si videl na ljubljanskih cestah kadar si hotel. Mučilo se mu je vselej, to je vsak vedel, in ga ni zadrževal, ker bil je vesten v svojih obiskih revežev. Še pred nekoliko dnevi smo ga videli, ko je obiskaval svoje revne bolnike. In ko je ležal na smrtni postelji, ko je že stala neizprosna bela žena smrt ob njegovi postelji, je še v postelji sprejemal posete bolnikov, ki so bili manj bolni kot on in se je jezil nad svojimi skbnimi domačimi, češ: to niso vsi, zdi se mi, da ne pustite vseh k meni . . .

Bog mu podeli krono, ki si jo je vzorni mož pošteno zaslužil.

Dopis smo objavili na uvodnem mestu, dasi, hvala Bogu, govornice, razširjene v Ljubljani o smrti blagega gospoda gen. štabnega zdravnika, kakor smo se prepričali na merodajnem mestu, niso resnične. Gospod doktor je res bolan, tudi prevideti se je pustil, toda upati je, da ozdravi blagi zdravnik ljubljanskih revežev in da še dolgo vrsto let živi. Molite zanj, velikega dobrotnika revežev.

Naše organizacije.

O naših organizacijah je stara pritožba, da se nalaga marsikateremu vse delo, medtem ko se večina članov za nič ne zanima in le zabavlja, če ne gre vse ravno tako, kakor bi kdo hotel. — Brezbrižnost je zelo napačna in škoduje organizaciji.

Že to ni prav, če se v kaki skupini prepusti kar vse odboru. Ako se člani za nobeno reč ne zanimajo, tudi vodstvo nima veselja na uspešnem delu. Čut odgovornosti gine, škodo trpi organizacija. Nekaj drugega je pa, če člani sodelujejo, ako skrbe sami za to, da so dobro obiskani shodi, če sami agitirajo in pridobivajo novih članov. Sodelovanje članov podžge tudi vodstvu kraj-

Na napačni sledi.

(Dalje.)

Rožarjev sin je imel dve strasti; ljubil je — godbo in igro. Najrajši bi bil postal godbenik; sposoben je bil, o tem ni nihče dvomil. Sodeloval je ob vsaki dobrodelni predstavi. Oče takim njegovim nastopom ni nasprotoval, a sitno se mu je pa le zdelo, ker je šel vsak teden trikrat v mestno »Glasbeno društvo«. Kaj je delal sin druge večere, tega oče in mati nista vedela. Šepetalo se je v mestu marsikaj, a izvedelo se je le, da občuje v nekaterih rodbinah, ki niso bile na dobrem glasu, če tudi se jim ni moglo nič očitati. Ti ljudje so dobro živeli, a vedelo se ni, kako si pridobe sredstva. Od časa do časa se je pečala z njimi tudi policija, a dognati ni mogla ničesar, kar bi nasprotovalo postavam. Kadar je pa obiskala te ljudi policija, so se nekaj časa prekinili poseti.

Nekega dne zjutraj se je pa pričelo govoriti po mestu, da je naša v neki teh hiš policija nepričakovano dober plen in da je zajela cel igralski klub.

Šepetali so si tudi, kdo vse je igral in da so zajeli možje postave tudi mladega Rožarja. To pa ni bilo še najhujše. Mladenič je izgubil usodni večer na častno besedo veliko denarja, ki ga ni mogel spraviti skup. Celo mesto je preletel, potrkal je tu in tam. Niti tretjine ni spravil skup, ostanek je moral dobiti do drugega večera, več časa ni imel. Prišel je tudi k meni. Kar sem imel, sem mu dal. Ni bilo veliko — še vidim njegov preplašen obraz — njegov oče še ni vedel, da so zasledili sina v igralnem brlogu, a to lahko vsak trenutek izve in čaka ga strašen prizor in še obup, da ne spravi potrebnega denarja skup. Svetoval sem mu, naj se obrne na svojo mater in naj ji odkrije vse. Storil je, kar sem mu rekel. Hudo ji je bilo revni. Kar verjeti mu ni mogla, vse drugo, samo tega ne. Ko jo je nekoliko pomiril, sta se posvetovala, kaj storiti. Bratje mu ne morejo pomagati, vse druge vire v mestu je izčrpal. Ne preostane mu drugega, kakor da se obrne naravnost na očeta; a resnica se mu ne more kar meni nič tebi povedati. Ko tako premišljujeta, pride stari Rožar. Takoj vesta, da vse ve. Srečal je v me-

stu policijskega komisarja, ki mu je vse povedal. Mož se je držal kakor da mu ni nič na tem in se je kratko zahvalil uradniku, ki ni prikrival, da sočustvuje z njim. Ljudje, ki so ga na to srečali, so pripovedovali, da stari mož ni korakal tako pokonci in moško, kakor navadno. Ni opazil, da ga pozdravljajo, vpognjen je šel, obstajal je. Pred svojo hišo se je zbral in je vstopil s trdnim korakom v sobo, kjer sta se nahajala mati in sin.

Major Rajnič preneha govoriti, strese prah s smodke, ki je ugasnila in jo zopet prižge.

Sodni svetnik Debeljakovič se smehlja: »Imenitno kombinirate. Razvijate žaloigro . . .«

Major odgovori: »Saj gre tudi za žaloigro, v svojih spominih zbiram le njene najznačilnejše poteze. Zgodilo se je, kar se je moralo zgoditi. Starec je poslal svojo ženo proč. Takega še ni videla, dasi sta bila že toliko let poročena. Slutila je, da bo prizor strašen, a ni bila dovolj srčna, da bi bila ostala v sobi. Ni mogla ostati v hiši. Hitela je po pomoč k neki prijateljski rodbini,

nih skupin. Skupina ugodno napreduje le ob sodelovanju vseh članov. Neobhodno potrebno je pa tudi složno delovanje v skupinskem vodstvu. Prigodi se, da mora en sam činitelj vse storiti, drugi pa stoje ob strani ali pa še otežujejo delo z brezplodnim nerganjem. ake razmere se morajo končati. Če vsi činitelji krajne skupine delajo, odpade na posameznike le malo dela. Tako mora tudi biti. Saj je vsak činitelj zaposlen tudi pred vsem v svojem poklicu, od katerega živi sam in njegova rodbina. Če se zanemarja poklic, gine tudi temelj njegovega obstoja. Preveč se zahteva, če se nalaga vse delo posamezniku.

Trpi pa tudi cela organizacija, če je preobložen posameznik. Rešuje površno, pojavijo se tako nehote nerednosti, slede spori, zamere in . . . člani odpadajo. Če potem činitelja še za njegovo požrtvovalno delo prično žreti, se naveliča in odstopi.

Sledi zadnje dejanje žaloigre. Tisti, ki se za nič ne zanimajo in jim zato niso niti znani prvotni temelji poslovne skupine, ne morejo ali nočejo prevzeti vodstva. Delati se že zato ne upajo, ker so prej že vse obnergali in se zdaj boje, da bi morali javno pokazati svojo nesposobnost.

Prosimo zato vse činitelje naših skupin, naj delujejo v lepi slogi. Naj ne dela vsega načelnik sam, dela naj tudi zapisnikar in blagajnik. Ostali člani odbora naj jih podpirajo, kolikor le morejo. Tako morejo napredovati skupine.

Ob sprejemu v tobačne tvornice gre po nedavno izdanem odloku glavnega ravnateljstva prednost vojnim vdovam in sirotam ob enakih pogojih prosilk.

Koliko se pridelala tobaka na svetu. Natančne statistike o pridelovanju to-

baka na celem svetu so znane le do leta 1912. Leta 1914. se mora soditi, da pridelajo na celem svetu skoraj tri milijone funtov tobaka. Združene države dobavijo eno tretjino tobaka v vrednosti okroglo 100,000.000 dolarjev, a porabijo tudi 786,000.000 funtov tobaka. Združenim državam sledi angleška Indija, ki pridelala 450,000.000 funtov tobaka, a ga večinoma tudi sama porabi. Rusija pridelala približno 250,000.000 funtov tobaka, ki ga tudi večinoma sama porabi. Avstro-Ogrska pridelala 225 milijonov funtov tobaka, izvozi ga približno eno osmino, a približno 50 milijonov funtov ga uvažajo vsako leto. V nizozemski Indiji pridelajo vsako leto približno 185,000.000 funtov tobaka, skoraj tri četrtine ga izvažajo. Japonska pridelala na leto 99,000.000 funtov, približno eno desetino ga izvažuje večinoma na Kitajsko. Nemčija je pridelala l. 1912. 86,000.000 funtov, a uvozila ga je približno še dvakrat toliko. Brazilija pridelala na leto 60 milijonov funtov, štiri petine ga izvozi.

Porabili so tobaka v Združenih državah 786,000.00, v Nemčiji 222,000.000 Rusija 180,000.000, Anglija 88,000.000, Francija 96,000.000, Japonska 99,000.000, Italija 54,000.000, Nizozemska pa 43 milijonov funtov tobaka.

Avstrijska socialna politika 1912—1914.

O socialni politiki v naši državi 1912—1914 je izdal začetkom l. 1915. profesor dr. Walter Schiff malo delce, iz katerega posnemamo:

Postavna omejitev delovne dobe sploh.

Ne more se trditi, da bi bila napredovala postavodaja glede na omejitve

maksimalnega delavstva, četudi so se pečali merodajni zbori večkrat s tem vprašanjem.

Zdaj velja le za tvornice (obrati z nad 20 delavci) najvišja delovna doba 11 ur, delavcem v rokodelskih delavnicah, gostilnah, domačim delavcem in poljedelskim delavcem se ne določa postavni najdaljši delavnik. V rudarstvu ni pridržane rude in v plavžih, ki so podrejeni rudarski postavi, se sme delati najdlje 12 ur, prava delovna doba ne sme presegati 10 ur, v premogokopih ne sme presegati šihtha v jami 9 ur, v trgovinah, v prodaji blaga in v špediciji je predpisan 11 urni najkrajši počitek, vsled česar znaša najvišja delovna doba ob 1½ urnem odmoru redno 11½ ure.

Vsled znanega gibanja za 10 urno delo so morali podati svoje mnenje na predlog socialno političnega odseka poslaniške zbornice delavski svet, industrijski svet in obrtni svet. Ze deseturni delavnik se je izjavil le delavski svet, ostali dve korporaciji sta se protivili. Postavno se 10urni delavnik, kakor tudi je zelo potreben, ni vpeljal.

Omejitev delovne dobe v stalnih obratih. — Odmor.

a) Osemurni delavnik.

Stremljenja skrajšati delovno dobo v stalnih obratih so nekoliko uspela.

Tudi pri zobobolu kaže Fellerjev blagodejni rastlinski esenčni fluid z zn. »Elsa-Fluid« svoje bolečine lajšajoče lastnosti. Z njim se vtira boleče lice, ali se ga dá z majhnim kosčkom vate v otli zob in v uho, ki je na isti strani ko bolečina, ter se zaveže s suhim robcem, nakar bolečine kmalu začno pojmati. Povratek zobobola se dá zabraniti, ako snažimo zobe vsak dan z »Elsa-Fluidom«. 12 steklenic tega domačega sredstva, ki je tudi sicer v marsikaterih ozirih porabno, pošlje kamorkoli franko za 6 kron lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 264 (Hrvatska). (ee)

a ko je prišla tja, je omedlela, predno je še povedala, česa išče.

O prizoru med očetom in sinom je pripovedovala pozneje preiskovalnemu sodniku zmedeno in brez zveze, da je bil mož začetkoma navidezno miren, a da se je vedno bolj razburjal, padale so hude besede med očetom in sinom, stari Rožar se je izpozabil končno tako, da ga je udaril dvakrat v obraz. Kaj se je zgodilo potem — nihče ne ve — nihče ni videl — ko je prišla mati pozno zvečer domov, je bilo v hiši strašno tiho — iskala je sina — ni ga našla — nikjer — postelje se ni dotaknil — strašno vznemirjena je iskala moža — srce ji je hotelo počiti — našla ga je — ležal je na tleh — s stisnjenimi pestmi — z jeznimi potezami na obrazu, nekoliko prestrašen — mrtev je bil — več kakor eno uro, kakor je doznal zdravnik — zadavljen — na vratu so se še poznale sledi rok, ki so trdno stisnile — ne daleč proč je ležala stara možnja — prazna — in svilnata cunjica — kos podvratnice — ni dvomila, to podvratnico je nosil še sin zvečer!

Debeljakovič prikima: »To sem pričakoval — stvar leži na dlani —.

Major ga porogljivo gleda: Jasen indic, sled, kajne? Storilec je tu? —

Da, trdno liki skala so bili prepričani — saj so ga tudi kmalu prijeli — mladič je kakor zmeden po prizoru zbežal — sam ni vedel kam — skozi mesto — iz mesta — zopet nazaj — vsedel se je v neki gostilni najnižje vrste in pil najslabše žganje — kozarec za kozarcem — tu so ga našli. — Ko so mu povedali, da je oče mrtev, je zakričal in se zgrudil — to mora biti le priznanje — tako so domnevali —.

Debeljakovič prikima: »To ni bilo težavno — uboj v razburjenju —.

Rajnič se smehlja nekoliko porogljivo: »Seveda — saj drugače ni moglo biti? — Stvar je šla po svoji poti. — Mladi Rožar je zatrjeval in trdil, da je nedolžen, a so se mu le smejali — le nekaj ni šlo preiskovalnemu sodniku v glavo — dognalo se je namreč, da se je nahajalo v stari možnji veliko starih cekinov, ki niso bili več v prometu, da se stari Rožar od njih ni mogel ločiti — vse to se je vedelo, a pri mladem Rožarju niso našli nobenega komada — tudi dolga ni plačal — a kljub temu, obtožbo so dvignili — bil je to pošten kos sodnijsko državnopravdniskega dela in gotovo bi bili mladenča obsodili, če bi se ne bil —, major si natoči počasi čašo z vinom in jo počasi izpije.

»Če bi ne bili — tišči Debeljakovič?

»Če bi se ne bil pojavil stari cekin — delo policije ni bilo polovičarsko — napravila je seznam uropanega denarja, posebno natančno, kolikor je mogla, opis cekinov, ki niso bili več v navadi; poslala ga je oblastim daleč okrog — stari cekin je izdal nek sumljiv človek — gostilničar na deželi je zadržal moža — dokler ni prišel orožnik — dedec je seveda denar našel — a v svojo smolo je imel več takih cekinov — nato se je zagovoril in je pripovedoval o neki stari možnji — preiskovalni sodnik, ki je preiskaval Rožarjevo zadevo, je postal pozoren — no, zadeve nočem zavlečevati. Dedec je prišel kmalu po prizoru k staremu Rožarju in ga je prosil za mal dar, stari mu je tudi dal miloščino. Rožar je pa imel v svojo nesrečo na pisalni mizi svojo možnjo, dedec ni bil zadovoljen z darom, hotel je imeti več. Spoprijela sta se s starcem, Rožar se je držal hrabro, a svojo hrabrost je plačal s svojim življenjem. — Zdaj veste, zakaj nasprotujem indicijam —.

Debeljakovič se smehlja: »Ampak gospod major, saj to, kar ste pripovedovali, govori za moj nazor — nili bil stari cekin indicij?«

Posrečilo se sicer ni, da bi se znižala postavno dovoljena doba šihita 12 ur na 8 ur. Naglašalo se je, da gre v takih podjetjih za posebno naporno, zdravju škodljivo in nevarno delo, ki ga mora zato postava zelo braniti. Nasproti se je poudarjalo, da bi bil skok od 12 na 8 ur prevelik, prehiter, a da bi prehod na 11, 10 iz 12 ur ne bil v plavžih, li-varnah, glažutah, kemičnih in sladkornih tvornicah ne bil mogoč iz tehničnih razlogov in da bi dobili težko nadomestilo za izučene delavce.

Vlada je radi teh razlogov odklanjala tak zakonski načrt.

Izdajatelj Fran Ullreich, Dunaj. — Odgovorni urednik Jože Gostinčar. — Tisk Kat. Tiskarne.

Fellerjev blagodejni, oživlajoči rastlinski esenčni fluid z zn.

odstrani

bolečine v hrbtu.

12 steklenic franko 6 kron, 24 steklenic franko 10 K 60 h. Lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 264 (Hrvatska). Fellerjeve nalahno odvajalne, želodec krepčajoče rabarbarske kroglice z zn. „Elsa-Pillen“ 6 škatlic franko 4 K 40 h, 12 škatlic franko 8 K 40 h.

Nad 100.000 zahvalnih pisem in zdravniških priporočil. — Dvoje preizkušenih, nepogrešljivih domačih sredstev. Manjvredna ponarejanja zavrnite!

Gospodarska zveza v Ljubljani

ima v zalogi:

jedilno olje, riž, čaj, kakor tudi vse drugo specerijsko blago.

Oddaja na debelo!

Za Ljubljano in okolico je otvorila

mesnico

v semenišču v Šolskem drevoredu kakor tudi

specerijsko trgovino

na Dunajski cesti št. 30.

Kdor pristopi kot član h „Gospodarski zvezi“, dobi izkaznico, s katero ima pravico do nakupa v mesnici in trgovini.

Najboljša in najcenejša zabava
v Ljubljani je v

Kino Central

v deželnem gledališču.

Obiskujte vedno »Kino Central«, kjer se za mal denar dobi bogato razvedrilo!

Razširjajte med delavstvom Vaše glasilo
„Našo Moč“.

A. & E. SKABERNÉ, Mestni trg št. 10

Velika zaloga manufakturnega blaga, različno sukno za moške obleke, volнено blago, kakor ševijoti, popelin, delen, itd. za ženske obleke. — Perilno blago, cefirji, kambriki, batisti v bogati izbiri. Različno platno in šifoni v vseh kakovostih in širinah; potrebšine za krojače in šivilje. Flanelaste in šivane odeje, različne preproge za postelje, kakor tudi cele garniture. — Novosti v volnenih in svilenih robcih in šalih. Namizni prti, servijeti in brisalke iz platna in damasta. **Priznana nizke cene!**

Posebni oddelek za pletenine in perilo. Vse vrste spodnje obleke za ženske in moške, kakor: srajce, hlače, krila, bodisi iz šifona ali pa tudi pletene iz volne ali bombaža. — Največja izbira v nogavicah v vseh barvah kakor tudi v vseh velikostih za otroke. — Predpasniki najnovejših krojev iz pisanega blaga, šifona, listra in kloba. Stezniki ali moderci od najcenejših do najfinejših. Fini batistasti, platneni in šifonasti žepni robci. — Zaloga gosjega perja in puha. **Vedno sveže blago!**

Najboljša, najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska Posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6

prtiličje, v lastni hiši, nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu, za katere jamčijo ne samo njeni zadružniki, temveč tudi

cela dežela Kranjska

in jih obrestuje po **4³/₄⁰/₁₀₀**

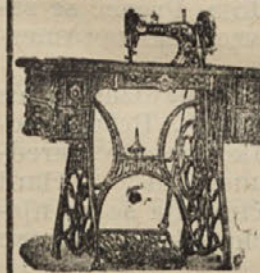
brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsakih vložnih 100 kron čistih obresti 4.75 kron na leto. Stanje vlog je bilo koncem marca 1913 čez 22 milijonov kron. Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice brezplačno na razpolago.

Načelstvo.

Bogata zaloga ženskih ročnih del in zraven spadajočih potrebštin.

F. Meršol LJUBLJANA
Mestni trg 18.
Trgovina z modnim in drobnim blagom. Velika izber vezentn, čipk, rokavio, nogavio, otroške obleke in perila, pasov, predpasnikov, žepnih roboev, ovratnikov, zavrtnio, volno, sukanea itd.

Predtiskanje in vezenje monogramov in vsakovrstnih drugih risb.

Priporočamo cenjenemu občinstvu edino domačo tvrdko

Ignac Vok
specijalna trgovina šivalnih s'rojev in koles Ljubljana, Sodna ul. 6,

katera ima po ugodnih cenah in obrokih od strokovnikov priznana najboljša šivalna stroje v Evropi in to so PFAFF v veliki izbiri in zalogi. 10letna pisarna garancija! Puh o vezenju vsak čas brezplačno. Pridni posredovalci se iščejo.